

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2021 m. balandžio 21 d.

Reikia papildomai skatinti naudojimąsi ES kosmoso paslaugomis

Šiandien Europos Audito Rūmų paskelbtoje specialioje ataskaitoje teigiama, kad Europos Sąjunga nepakankamai išnaudoja savo kosmoso programų potencialą. Nors palydovinės programos GALILEO ir „Copernicus“ teikia labai vertingas paslaugas ir duomenis, reikia dėti daugiau pastangų siekiant pasinaudoti didelėmis investicijomis (iki šiol apie 18 milijardų eurų) ir optimizuoti jų teikiamą naudą piliečiams ir ekonomikai. Auditoriai ragina parengti išsamią strategiją, imtis tikslingesnių veiksmų ir geriau išnaudoti reglamentavimo pagrindą, kad būtų efektyviai remiamas naudojimas paslaugomis.

Šiuo metu ES vykdo tris kosmoso programas, iš jų dvi sudaro didžiąją investicijų dalį: „Copernicus“, kuri teikia duomenis iš žemės stebėjimo palydovų, ir GALILEO, pasaulinė palydovinės navigacijos ir pozicionavimo sistema. Iki 2020 m. pabaigos ES kosmoso programoms išleido 18,3 milijardo eurų. 2021–2027 m. laikotarpiu ji numatė skirti daugiau kaip 14 milijardų eurų. Savo 2016 m. strategijoje Europos Komisija stengėsi kuo labiau padidinti Europos kosmoso programų teikiamą naudą ekonomikai ir visuomenei. Tačiau ji neapibrėžė siektinos naudos. Taip pat ji nenustatė aiškių tikslų ir tvarkaraščių, kad paaiškintų, kas ir iki kada turėtų būti pasiekta.

„Technologiniu atžvilgiu ES tapo pasauline veikėja iš kosmoso vykdomo žemės stebėjimo ir navigacijos paslaugų srityje. Tačiau ES trūksta visapusiško požiūrio, kaip remti naudojimąsi savo kosmoso paslaugomis, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti didelėmis viešosiomis investicijomis, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Mihails Kozlovs. – Kadangi dauguma 2021–2027 m. priemonių vis dar įgyvendinamos, tikimės, kad mūsų auditas padės įgyvendinti naujus veiksmus, kurie gali efektyviai padėti ES pasinaudoti visa šių vertingų programų teikiama nauda.“

ES auditoriai nustatė, kad Komisijos požiūris į galimos naudos masto vertinimą turėjo tam tikrų trūkumų. Todėl ekonominis poveikis augimui ir darbo vietų kūrimui ir faktinė bendra programų nauda nėra žinomi ir galėjo būti pervertinti arba nepakankamai įvertinti.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Auditoriai pažymi, kad programa GALILEO pradėjo veikti 2016 m. – aštuoneriais metais vėliau, nei iš pradžių numatyta. Nepaisant to, pastaruoju metu padaryta nemaža pažanga diegiant su GALILEO suderinamus imtuvus ir taip sudarant sąlygas skatinti jų naudojimąsi atitinkamuose rinkos segmentuose, pavyzdžiui, išmaniuosiuose telefonuose ar automobilių įrangoje. Vis dėlto, pirmoji pasaulinė palydovinės navigacijos sistema – JAV GPS sistema – vis dar labai skverbiasi į rinką ir prireiks laiko, kol naudotojai ims plačiau taikyti GALILEO. Padėtį dar labiau apsunkina pasikartojantys vėlavimai: nors GALILEO turi funkcijų, kurių negali užtikrinti kitos sistemos, jos dar nėra visiškai prieinamos.

Auditoriai taip pat nustatė, kad keletas pagrindinių veiksmy, kuriais siekiama skatinti programos „Copernicus“ duomenų naudojimą visoje ES, nebuvo pakankamai tikslingi arba kad dėl jų naudojimo mastas, kaip tikėtasi, nepadidėjo. Kad prietaikos būtų veiksmingos, jomis turi būti naudojamos ne tik kosmoso sektoriuje, tačiau kol kas jos daugiausia prieinamos tik ekspertams ir mokslininkams. Prieiga prie programos „Copernicus“ duomenų pagerėjo, tačiau ji vis dar teikiama pasitelkiant pernelyg didelį įvairių platformų skaičių ir vis dar nėra ilgalaikės vizijos dėl efektyvios prieigos prie duomenų.

Savo 2016 m. Europos kosmoso strategijoje Komisija taip pat įsipareigojo imtis reguliavimo priemonių, skirtų skatinti naudotis kosmoso sprendimais. Tačiau mažai nuveikta nustatant reguliavimo ar administracines kliūtis, kurios gali trukdyti naudotis kosmoso paslaugomis. Auditoriai perspėja, kad Komisija tik iš dalies pasinaudojo ES teisės aktų arba standartų potencialu skatinti naudotis paslaugomis ir vis dar yra reikšmingų trūkumų ES teisės aktuose arba tarptautiniuose standartuose, susijusių su skatinimu naudotis ES kosmoso programomis. Daugelyje svarbių sričių, pavyzdžiui, kelių transporto ir logistikos, autonominių automobilių ir bepiločių orlaivių, reguliavimas geriausiu atveju yra neišbaigtas, o blogiausiai – jis visiškai nenustatytas.

Bendra informacija

Europos Komisija, Europos kosmoso agentūra (EKA) ir įvairūs kiti ES ir ne ES subjektai, bendradarbiaudami su valstybėmis narėmis, bendrai valdo ES kosmoso programas.

Šiuo metu ES turi tris pavyzdines kosmoso programas: didžiausią pasaulyje žemės stebėjimo programą „Copernicus“; Europos pasaulinę palydovinės navigacijos sistemą GALILEO (GNSS) ir Europos geostacionarinę navigacinę tinklo sistemą EGNOS. Dėl labai specifinės taikymo srities ir ribotos finansinės svarbos, EGNOS nebuvo įtraukta į šio audito apimtį.

Specialioji ataskaita Nr. 07/2021 „ES kosmoso programos GALILEO ir „Copernicus“. Paslaugos jau teikiamos, bet jų naudojimui reikia didesnio paskatinimo“ šiuo metu paskelbta anglų kalba Audito Rūmų svetainėje (eca.europa.eu). Netrukus ji bus paskelbta kitomis ES kalbomis.

Praėjusiais metais Audito Rūmai paskelbė ataskaitą dėl [naujų vaizdo technologijų naudojimo stebint bendrą žemės ūkio politiką](#).

Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji jų ataskaitose pateiktų rekomendacijų dalis yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois, vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti, claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547